

Erik Thornström, 08-677 27 08

Klimat- och näringslivsdepartementet

Martin Olin, 08-677 26 35 (hållbar mobilitet)

103 33 Stockholm

E-post: kn.remissvar@regeringskansliet.seKopia till: kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av tre rapporter från Boverket om genomförandet av direktivet om byggnaders energiprestanda (rapporterna 2025:3, 2025:6 och 2025:8)

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

- Energiföretagen avstyrker förslaget på ny formulering av 3 kap. 14§ p. 1 och föreslår att det endast görs följdändringar utifrån det reviderade direktivet som innebär att det regleras att viktningsfaktorer per energibärare ska användas som ska sättas utifrån teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade.
- Energiföretagen tillstyrker delvis Boverkets förslag om att i 14 § i PBF tydliggöra att klimatskärmens värmeisolerande förmåga utgör en särskilt viktig del av en byggnads energihushållning. Energiföretagen föreslår dock att ett värmeförlusttal införs i energikraven i byggreglerna för att inrikta energikraven på byggnadens samlade energibehov och inte endast den köpta energin.
- Energiföretagen avstyrker Boverkets förslag om att de nytillkommande solenergi kraven ska anses utgöra en del av energihushållningskraven då tillförd respektive använd energi behöver skiljas åt i byggreglerna. Vi anser att reglerna behöver inriktas på en minimiimplementering för att begränsa tillkommande kostnader för fastighetsägare och energisystemkonsekvenserna och där undantagsmöjligheterna utifrån teknisk, ekonomisk och funktionell lämplighet samt teknikneutralitet utnyttjas fullt ut.
- Vi ifrågasätter att Boverket föreslår så omfattande bemyndiganden i utformningen av kraven på energirenovering där i praktiken samtliga villkor och avvägningar mellan olika intressen kommer göras direkt av Boverket på föreskriftsnivå. Vi ser flera risker med att till exempel energisystemperspektivet på detta sätt inte kommer beaktas på ett adekvat sätt i energikravens utformning då Boverket inte har något tydligt uppdrag att beakta de energipolitiska målen.

- Energiföretagen tillstyrker i huvudsak de föreslagna ändringarna i lagen om energideklaration för byggnader där en rad nya informationsposter i energideklarationen införs och bland annat utökade regler om validitetskontroll av energideklarationerna.
- Energiföretagen föreslår att uppgifter om energibehov respektive effektbehov redovisas på framsidan av energideklarationen (sammanfattningen) som ska anslås och visas upp gentemot boende och allmänheten för att ge mer relevant redovisning av information.
- Energiföretagen tillstyrker Boverkets förslag gällande hållbar mobilitet om att de tillkommande retroaktiva kraven för lokalbyggnader enbart bör omfatta parkeringsplatser i byggnaden. Energiföretagen vill också påtala behovet av riktade informationsinsatser till olika kategorierna av fastighetsägare utifrån erfarenheterna från införandet av nya laddinfrastrukturkrav vid senaste årsskiftet.

Inledning

Energiföretagen anser att det är angeläget att genomförandet av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD) anpassas till en svensk kontext. Det svenska energisystemet ser annorlunda ut jämfört med övriga EU där vi i Sverige har en i stort sett fossilbränslefri el- och uppvärmningssektor. De klimatpolitiska skälen för att införa en ingripande och kostsam reglering av byggnaders energiprestanda är för svensk del därför små. Det är därför angeläget att det svenska genomförandet inriktas på en minimiimplementering för att begränsa de tillkommande administrativa bördorna och kostnaderna för berörda aktörer.

Genomförandet av direktivet bör också fokusera på att ge incitament till frågeställningar som är av betydelse för det svenska energisystemet. Direktivet är formulerat utifrån en utgångspunkt i att uppvärmningen huvudsakligen är fossilbränslebaserad, vilket är fallet i de flesta kontinentaleuropeiska länder. I Sverige uppgår fossilbränsleanvändningen för uppvärmning endast till ca 2% och ungefär lika liten andel i elproduktionen, vilket gör att många detaljregler inte är utformade utifrån hur energitillförseln ser ut i Sverige. Till 2030 har också uppvärmningsbranschen den uttalade ambitionen i sin färdplan för fossilfri konkurrenskraft att vara fossilbränslefri under normala förhållanden och att därefter utgöra en kolsänka för samhället.

Det innebär bland annat byggreglerna behöver fokusera på att hushålla med el-effekt. Detta för att minska behovet av utbyggnad av elproduktion och elnät för att kunna elektrifiera industri och transporter där elbehovet beräknas fördubblas de närmaste tjugofem åren. Ur klimatsynpunkt finns också den mest belastande och dyraste produktionen i topplastproduktionsanläggningarna under vintertid. Att det byggs välisolerade hus, med låga värmeförluster, så att effektbehovet vintertid hålls nere, och att reglerna inte ger incitament till elbaserad uppvärmning är också angeläget. Det behöver också poängteras att Boverket uppdrag i utformningen av energikraven bör vara att det byggs energieffektiva byggnader, inte att styra energisystemet.

Metoder, definitioner och krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda (Rapport 2025:3)

Inledning

Genomförandet av direktivet innehåller flera politiska avvägningar som bör beslutas på lag- eller förordningsnivå

Energiföretagen ifrågasätter lämpligheten i att minska regleringen på förordningsnivå i den omfattning som Boverket föreslår vad gäller energikraven i byggreglerna. Vi anser att genomförandet av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda innehåller åtskilliga frågeställningar som innehåller politiska avvägningar som lämpligen bör beslutas på antingen lag- eller förordningsnivå.

Energiföretagen anser att ställningstagandet om att byggreglerna ska vara neutrala till valet av hållbara, dvs. icke-fossilbränslebaserade uppvärmningssystem som fem riksdagspartier stod bakom i regeringsskrivelsen 2018/19:152 om Byggnaders energiprestanda fortsatt bör vara en utgångspunkt. I skrivelsen görs även bedömningen att byggreglerna på ett kostnadseffektivt sätt ska bidra till långsiktigt energieffektiva byggnader med bra klimatskärm och en effektiv elanvändning i uppvärmningen och beakta effektutmaningen.

Vi tillstyrker att Boverket fortsatt använder viktningsfaktorer mellan energibärare, men anser att långsiktigt bör energikraven regleras utifrån använd energi. Vi anser dock att frågan är av så pass stor vikt att den bör regleras på förordningsnivå. Vi avstyrker därför förslaget på ny formulering av 3 kap. 14§ p. 1 och föreslår att det endast görs följdändringar utifrån det reviderade direktivet i denna punkt enligt nedan:

"1. ha en mycket hög energiprestanda där den energi som tillförs i mycket hög grad kommer från fossilbränslefria energikällor (nollutsläppsbyggnad) uttryckt som primärenergi beräknad med en viktningsfaktor per energibärare som ska bidra till teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade."

Det är också viktigt att begreppet "fossilbränslefri" används för att möjliggöra utnyttjande av industriell restvärme med fossilt ursprung som till exempel från raffinaderier m.m.

Vi anser att det finns en problematik med att energiklassningen inte blir teknikneutral gällande val av uppvärmningslösning i framför allt de högre energiklasserna över nybyggnadsnivå (i dag energiklass C). Detta förorsakas bland annat av att Boverket räknar med för låga COP-tal för värmepumpar i förhållande till vad som erbjuds på marknaden. Det behöver också finnas ett utrymme att göra separata energiberäkningar för de högre energiklasserna för att säkerställa teknikneutralitet mellan uppvärmningsformer. Detta innebär att de kompletterande energikraven också skärps i nivå med de skärpta primärenergitalen (PET). Energitalen i byggreglerna och energiklassningen får också genomslag i de frivilliga certifieringssystemen för byggnader eftersom de

använder byggreglerna och energiklassningen som bas, vilket gör det viktigt att det finns en metodik som säkerställer teknikneutralitet i de högre energiklasserna.

Energiföretagen anser att ett värmeförlusttal bör införas i byggreglerna

Energiföretagen tillstyrker delvis Boverkets förslag om att i 14 § i PBF tydliggöra att klimatskärmens värmeisolerande förmåga utgör en särskilt viktig del av en byggnads energihushållning. Det är också bra att det tydliggörs att byggnader ska ha särskilt goda egenskaper när det gäller tekniska installationers effektivitet och att även detta ingår i begreppet energihushållning. Energiföretagen är dock oroad över att Boverket inte ser behov av att ändra den tekniska utformningen av kraven på klimatskärmen och detta behöver komma till uttryck i förordningen.

Energiföretagen föreslår att förordningstexten komplettera med att ett värmeförlusttal införs i energikraven i byggreglerna för att inrikta energikraven på byggnadens samlade energibehov och inte endast den köpta energin. Detta är också något som Energimyndigheten lämnat förslag om i sin fjärr- och kraftvärmestrategi (ER 2023:27). Ett värmeförlusttal motiveras av att det skulle bättre styra hela energi- och effektanvändningen än dagens energihushållningskrav (Um-krav). Detta eftersom ett värmeförlusttal tar med alla energi- och effektförluster kopplade till byggnadens klimatskärm och dessutom lättare kan verifieras. Ett värmeförlusttal motsvarar byggnadens värmebehov då energisystemet är som mest ansträngt på ett bättre sätt än dagens Um-krav genom att omfatta både infiltration och ventilation.

Detta är också i linje med uttalandena i regeringsskrivelsen om byggnaders energiprestanda (Skr. 2018/19:152) där den uttalade inriktningen var att kompletterande krav som utgår ifrån byggnadens energibehov, dvs. använd energi bör tas fram. Det är också viktigt att energieffektiviseringsåtgärderna i bebyggelsen styrs utifrån att minska byggnadens faktiska energibehov och där byggnadens effektsignatur kan användas för att verifiera energikraven och genomförda energieffektiviseringsåtgärder.

Vi ifrågasätter vidare resonemangen om att striktare värden än kostnadsoptimala nivåer ska sättas av Boverket och anser att det är angeläget att energikraven sätts utifrån vad som är kostnadseffektiva nivåer, så att energikraven utgår från vad som går att motivera utifrån vad som är lönsamt för fastighetsägare och samhälle.

Fjärrvärme- och fjärrkylsystems fördelar behöver erkännas i beräkningsmetoden

Energirenoveringskraven och definitionen av nollutsläppsbyggnader (ZEB) behöver säkerställa att fjärrvärme- eller fjärrkylsystems fördelar erkänns i beräkningsmetoden (i enlighet med bilaga 1.1 i direktivet). Detta behöver åtminstone komma till uttryck i fastställandet av viktningsfaktorer så det säkerställs att de är teknikneutrala. Vi anser att Energimyndighetens förslag i fjärr- och kraftvärmestrategin om att se över viktningsfaktorn för fjärrvärme därför bör genomföras (avsnitt 10.11.5). Fjärrvärme- och fjärrkylsystems fördelar behöver också erkännas i hur de samlade energikraven utformas där vi bland annat föreslår att ett värmeförlusttal införs ovan.

Fjärrvärmens systemnytta lokalt och regionalt har också adresserats i det uppdrag regeringen nyligen aviserat till Energimyndigheten. Det är angeläget att byggreglernas i dag snäva systemgränser inte hindrar den utveckling vi ser framöver. Bland annat väntas en ökad användning av storskaliga värmepumpar i fjärrvärmebranschen för att kunna tillvarata kraftigt ökade volymer restvärme från industrier och andra verksamheter som följer av elektrifieringen i industrin och omställningen i transportsektorn.

Renoveringskraven bör inriktas på de sämsta byggnaderna

Energiföretagen anser att det är rimligt att införa nya regler i plan- och byggförordningen för att reglera de nya energirenoveringskrav som ställs i EPBD. Vi ifrågasätter dock att Boverket föreslår så omfattande bemyndiganden där i praktiken samtliga villkor och avvägningar mellan olika intressen kommer göras direkt av Boverket på föreskriftsnivå. Vi ser flera risker med att till exempel energisystemperspektivet på detta sätt inte kommer beaktas på ett adekvat sätt i energikravens utformning då Boverket inte har något tydligt uppdrag att beakta de energipolitiska målen. Med tanke på att energirenovering är mycket kostsamma åtgärder anser vi att det bör göras politiska avvägningar kring hur kraven utformas.

Vi vill påtala att fjärr- och kraftvärmens avlastar elsystemet med motsvarande ca 10 GW el, vilket Energimyndigheten pekat på sitt förslag till fjärr- och kraftvärmestrategi (ER 2023:27). Fokus på åtgärder för effektivare energianvändning bör vara att effektivisera bort höga effektbehov under vintertid genom att inrikta åtgärder på minskat effektbehov. Det är också angeläget att inrikta energirenoveringskraven på de sämsta byggnaderna och med en så kostnadseffektiv utformning som möjligt. Vi anser också att ett fokus bör vara att arbeta för att effektivisera bort spetsenergianvändningen de kallaste vinterdagarna i stället för basenergianvändningen, vilket också är gynnsamt ur ett kundperspektiv.

Energimyndigheten har i rapporten *Effektiv användning av energi, effekt och resurser* (ER 2024:03) redovisat en teknoekonomisk potential för minskad elanvändning genom energieffektivisering på i storleksordningen 20–25 TWh till 2030. Rapporten rekommenderar också att effektdimensionen analyseras i revideringen av bland annat energideklarationssystemet som följer av det reviderade EU-direktivet. Vi anser att det finns starka skäl att inkludera en tydligare effektdimension som går lättare att följa upp i både utformningen av energikraven i byggreglerna och i energideklarationerna för byggnader. I och med att effektbaserade elnätsavgifter införs innebär det också att effektuttaget numera prissätts på ett tydligare sätt än tidigare, vilket gör att både administrativa och informativa styrmedel också bör utformas i linje med detta även av detta skäl.

Viktningsfaktorn för fjärrkyla behöver ses över

Dagens viktningsfaktor för fjärrkyla bygger på otidsenliga antaganden gällande andra slag av kyllösningar och hindrar i dag att fjärrkyla väljs framför allt för att uppnå de högre energiklasserna. I dag utgår beräkningsmetoden för kyla till

lokaler med att alternativet till fjärrkyla utgörs av en kompressorkylmaskin. Samtidigt tillämpar Boverket en beräkningsmetod med alternativ uppvärmningslösning med bergvärme i förhållande till fjärrvärme. Därmed blir det inkonsekvent att beräkningsmetoden gällande kylning tillämpa en annan jämförelsegrund. Byggreglerna omfattar heller inte processkyla eftersom kravet avser klimatskalet. Dock så återvinner fastighetsägare energi från processkylan vilket minskar värmebehovet och därmed primärenergitalet vilket inte är tillåtet vid användning av fjärrkyla trots att samma energiåtervinning oftast gäller även där, vilket innebär att viktningsfaktorn även av detta skäl inte blir teknikneutral.

Det reviderade direktivet föreskriver också att det ska säkerställas att fjärrvärme- eller fjärrkylsystems fördelar erkänns i beräkningsmetoden (i enlighet med bilaga 1.1 i direktivet).

Vi anser att det för att det skall bli teknikneutralt så måste kundens alternativ för kyla till lokaler ändra till en mer aktuell marknadsbaserad lösning, bergvärme med kylan inkluderat och eller värmepump med energilager i berg (borrhålslager). Detta föranleder behov av att göra en ny beräkning av viktningsfaktorn för fjärrkyla inom ramen för det pågående genomförandet av det reviderade EU-direktivet om byggnaders energiprestanda. Med den tillförselmix som i dag finns för framställning av fjärrkyla med frikyla, värmepump, kylmaskin och absorptionskyla skulle en ny beräkning utmynna i en väsentligt lägre viktningsfaktor för fjärrkyla som bör ligga på i nivå med 0,3 istället för dagens 0,6.

Avsaknad av branschsamråd och bristande konsekvensanalyser

Energiföretagen är kritiska till att Boverket inte haft några branschsamråd i delarna som avser metoder och definitioner respektive energideklarationer. Med tanke på hur detaljerade och omfattande de nya kraven är som föreslås för berörda branscher anser Energiföretagen att regeringen framöver behöver föreskriva att det ska ske branschsamråd när uppdrag att med omfattande regelverk läggs till Boverket.

Vi anser att Boverkets redovisade konsekvensanalyser är summariska och bristfälliga då det inte redovisas några närmare konsekvenser för berörda branscher, klimat och energisystemet. Med tanke på hur omfattande nya regelverk som det reviderade EU-direktivet kan väntas innebära är det centralt att konsekvenserna av olika vägval i genomförandet analyseras noga i samtliga led i genomförandet av direktivet.

Solenergikraven bör separeras från energihushållningskraven

Energiföretagen är kritiska och avstyrker till Boverkets förslag om att de nytillkommande solenergikraven ska anses utgöra en del av energihushållningskraven. Förslaget innebär en intransparent reglering som ger Boverket omfattande befogenheter att utforma ingripande solenergikrav utan att beakta till exempel energisystem-konsekvenserna. Energiföretagen anser principiellt att solenergilösningar är en tillförsel av energi till byggnader. Det är viktigt att skilja på vad som är tillförd respektive använd energi. Även solenergianläggningar vid en byggnad utgör en tillförsel av energi och bör därmed ingå i beräkningen av vad

som utgör tillförd energi till byggnaden. Energikraven bör därmed principiellt sättas utifrån den faktiskt använda energin – energibehovet i byggnaden. Fjärrvärmens konkurrenskraft påverkas negativt när individuella energilösningar med bland annat solenergi gynnas på det sätt som föreslås.

Mot denna bakgrund anser vi att solenergikraven bör regleras särskilt i plan- och byggförordningen vad gäller de nytilkommande kraven på solenergi. Vi föreslår att det införs ett specifikt egenskapskrav om installationskrav för solenergi för att tydliggöra att de är separerade från energihushållningskraven, men med de undantagsmöjligheter som direktivet medger.

Energiföretagens övergripande kommentarer om genomförande av solenergikraven

Energiföretagen anser att det är rimligt att införa krav på hur nya byggnaders solenergipotential kan optimeras (art. 10.1). Kraven bör dock vara generella och fokusera på att underlätta installation av solenergilösningar i till exempel takkonstruktioner där det finns lämpliga sollägen. I övrigt anser vi att genomförandet av artikel 10 behöver inriktas på en minimiimplementering för att begränsa tillkommande kostnader för fastighetsägare och energisystemkonsekvenserna.

Vi anser generellt att tvingande installationskrav strider mot grundläggande principer om att kunden fritt ska kunna välja energilösning. Det är därför viktigt att undantagsmöjligheterna om teknisk, ekonomisk och funktionell genomförbarhet utnyttjas fullt ut. En styrning till byggnadsanknutna solceller innebär att förutsättningarna för storskaliga solelparker försämrats, vilket leder till en suboptimering för energisystemet. Att föreskriva installation av en specifik energilösning innebär också en snedvridning av konkurrensen mellan olika kraftslag på elmarknaden.

Vi anser också att det är viktigt att kraven utformas så att de fokuserar på egenanvändning för att begränsa behovet av elnätsutbyggnad och ökade elnätskostnader. Det är också angeläget att kraven på solenergiutrustning samordnas med genomförandet av kraven i artikel 16d i det reviderade förnybart-direktivet vad gäller kraven på förnybar energi i bebyggelsen.

Alla kraftslag behövs i för att klara behovet av elektrifiering i transport- och industrisektorerna men det riskerar leda till betydande suboptimeringar med tvingande krav på solenergiinstallation på byggnader. Vi vill också framhålla att direktivets långtgående krav riskerar leda till kraftigt ökade systemkostnader för elsystemet med omfattande elnätsutbyggnad långt ute i elnäten. Ökade balanseringsbehov i elsystemet uppstår också där kravens effekter på energisystemet behöver bygga grundlig energisystemanalys. Kraftslag har också olika egenskaper i elsystemet där det bland annat är viktigt att beakta att intermittent kraftproduktion behöver bidra till elsystemets driftsäkerhet och resurstillräcklighet.

Solenergikraven behöver beakta elnätsekvenserna

Utbyggnaden av stora volymer distribuerad variabel elproduktion skapar stora elnätutmaningar med kapacitetsbegränsningar lokalt och i överliggande elnät. I till exempel villaområden med många solesanläggningar räcker inte elnätet till då nätet är dimensionerat för traditionell användning. Om alla utnyttjar sina elabonnemang till max samtidigt uppstår flaskhalseffekter i kablarna i det lokala distributionsnätet samt i transformatorer (sammanlagring). Det råder redan i dag kapacitetsbrist i många elnät med långa ledtider för utbyggnad, dessutom råder viss osäkerhet kring förutsättningarna att bygga ut med marginal.

Spänningshöjning i elnätet från solcellerna kan också göra att växelriktare i anläggningarna kopplar ifrån. Även när det gäller elsäkerhet och elkvalité finns utmaningar att säkerställa att solcellsinstallationer blir korrekt utförda.

Elnätsföretagen får också en väsentligt ökad arbetsbörda gällande anmälningsrutiner, blanketter, kundkommunikation m.m.

Undantag bör införas för byggnader utifrån teknisk, ekonomisk och funktionell lämplighet

Det är angeläget att undantagsreglerna utformas så att den enskilde fastighetsägaren inte tvingas genomföra olönsamma eller tekniskt och funktionellt olämpliga solenergiinvesteringar. Det behöver beaktas att under sommartid finns det i dag stora elöverskott i den svenska elförsörjningen. Under 2024 rädde det negativa elpriser cirka 7-8 procent av timmarna under året och för 2025 ser denna trend ut att öka och i högre grad sammanfalla med solelproduktionen. Det finns också sammanlagringseffekt med den parallella utbyggnad som sker i våra grannländer då vi har en integrerad nordeuropeisk elmarknad.

Solläge behöver beaktas för den enskilda fastigheten och att soltimmar sett över året innebär att det i landets nordligaste delar inte torde vara rimligt med tvingande solenergikrav. Det behöver också beaktas att den ekonomiska kalkylen bör fokusera på fastighetens egna energibehov och hur dess förbrukningsmönster. Exempelvis är det olämpligt att ställa tvingande krav på skol- och kulturbyggnader som används i mycket begränsad omfattning under sommarhalvåret.

Dimensioneringen av en solenergianläggning bör också ske utifrån egenförbrukning som inte är säsongs-/uppvärmningsberoende. Vidare bör undantag införas för byggnader som uppfyller definitionen av nollutsläppsbyggnader (art. 11), t.ex. i stället ansluter till "effektiv fjärrvärme och fjärrkyla" eller använder "koldioxidfri el eller energi" (t.ex. biogas), med beaktande av principen om teknikneutralitet med avseende på teknik som inte producerar några utsläpp på plats.

Översyn av systemet med energideklARATIONER (Rapport 2025:6)***Utökade energideklarationskrav***

Energiföretagen tillstyrker i huvudsak de föreslagna ändringarna i lagen respektive förordningen om energideklaration för byggnader där en rad nya informationsposter i energideklarationen införs och bland annat utökade regler om validitetskontroll av energideklarationerna.

Vi anser att revideringen av systemet för energideklarationer bör ske så att de så tydligt som möjligt visar de egenskaper som har störst betydelse i den svenska kontexten. I bilaga V i direktivet föreskrivs att "*det beräknade energibehovet*", alltså den mängd energi, oavsett installationer, som krävs för att försörja byggnaden, ska ingå i energideklarationen. Detta är en mycket bättre parameter än primärenergitalet, som inkluderar installationerna och motsvarar den faktiskt använda energin.

Det innebär att uppgifter om energibehov och framför allt effektbehov bör redovisas på framsidan av energideklarationen som ska anslås och visas upp gentemot boende och allmänheten. Vi föreslår därför att det regleras att byggnadens energibehov (kWh/m² och år), dvs. den använda energin, ska ingå på energideklarationens förstasida (sammanfattningen).

Enligt direktivet får energideklarationen dessutom innehålla en indikator med toppbelastning som skulle kunna definieras som ett värmeförlusttal respektive eleffektbehov. Vi anser att detta är en angelägen indikator ur ett svenskt energisystemperspektiv som bör inkluderas som ett krav i energideklarationen. Detta är också i linje med vad Energimyndigheten föreslagit i rapporten *Effektiv användning av energi, effekt och resurser* (ER 2024:03) om att effektdimensionen bör analyseras i samband med revideringen av energideklarationssystemet.

Behovet av nya energiklasser utöver klasserna A-G måste utredas noggrant

Energiföretagen anser att det är tveksamt om det behöver införas energiklasserna A0 respektive A+. Vi ser risker med att energiklassningen i högre energiklasser inte blir teknikneutrala utifrån valet av uppvärmningslösning där dagens energiklasser A och B inte är teknikneutrala, utan gynnar individuella uppvärmningslösningar. En brist är också att kompletterande krav inte skärps i motsvarande grad som PET (primärenergitalet). Vi anser därför att införandet eventuellt nya energiklasser A0 och A+ behöver utredas noga. Det är också beaktat att frivilliga certifieringssystem på marknaden utgår från reglerna i energiklassningen och att snedvridningseffekter då förstärks.

Beräkningsgrunderna av driftsrelaterade växthusgasutsläpp - livscykel-GWP – är i dag godtyckligt utformade

Vi ställer oss tveksamma till att de driftsrelaterade växthusgasutsläppen föreslås ingå i sammanfattningen av energideklarationen vad gäller energitillförseln som i dag är godtyckligt utformade vad gäller val av systemgränser och klimatvärdering. Vi vill påtala att det är centralt hur denna beräkning genomförs för fjärrvärmens och avfallsförbränningens del. Enligt EU-direktivet ska standarden EN 15978 användas för beräkning av en byggnads klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Beräkningen är uppdelad i moduler: Bygghfas (modul A1-A5), driftsfas (modul B1-B7) och rivningsfas (modul C1-C4).

Avfall uppkommer på byggarbetsplatsen vid uppförandet, vid renoveringar och när byggnaden rivs. Detta är avfall som byggherren har rådighet att påverka. I sammanhanget är det viktigt att skilja mellan "produkt" och "avfall". Produkter, i detta fall byggprodukter, har miljöegenskaper och alla produkter blir förr eller

senare ett avfall som måste tas omhand. Den klimatpåverkan som uppkommer i avfallsfasen tillskrivs produkten. Med utgångspunkt i de så kallade "end-of-waste"-kriterierna som finns beskrivna i EN-15978 standarden avgörs hur långt avfallsfasen för en byggprodukt sträcker sig. När det gäller avfallsförbränning innebär "end-of-waste"-kriterierna att avfallsfasen, så länge avfallslämnaren betalar för att bli av med avfallet, slutar efter själva förbränningen.

Det innebär att klimatpåverkan från förbränningen tillskrivs den aktuella byggnaden. Detta gör att avfall som lämnas till förbränning resulterar i högre klimatpåverkan för byggnaden än avfall som lämnas för återbruk eller materialåtervinning, vilket innebär att byggherren ges incitament att hitta bättre behandlingsmetoder än förbränning. Detta ligger också i linje med principen om förorenaren som betalar (Polluter Pays Principle), som innebär att den aktör som orsakar ett avfalls uppkomst också är ansvarig för att avfallet tas omhand på ett miljöriktigt sätt. Genom att tillämpa Polluter Pays Principle i kombination med "end-of-waste"-kriterierna skapas korrekta incitament både i avfallssystemet och i energisystemet.

Mängden avfall som lämnas till förbränning kan minska genom att minska mängden avfall som uppkommer på byggarbetsplatsen, och genom att välja byggmaterial som går att återbruka eller materialåtervinna den dag byggnaden rivs och byggmaterialet blir ett avfall. Energin i avfall som förbränns återvinns framför allt som fjärrvärme och används för uppvärmning av byggnader.

Restvärme från avfallsförbränning som används som fjärrvärme belastas i Boverkets klimatdatabas med de fossila utsläppen från förbränningen. Detta strider mot Polluter Pays Principle och "end-of-waste"-kriterierna som beskrivs ovan. Energiföretagen anser att det är centralt att klimatvärderingen ändras så att utsläppen från avfallsförbränning hänförs till den byggnad där avfallet uppkommer och inte till den byggnad som använder den energi som alstras vid förbränningen, dvs. Boverket måste tillämpa Polluter Pays Principle och "end-of-waste"-kriterierna när man bestämmer emissionsfaktorn för fjärrvärme i klimatdatabasen. Med andra ord, Boverket ska helt enkelt följa standarden EN 15978 som EPBD hänvisar till. Detta är också i överensstämmelse med att avfallsförbränningsanläggningar kategoriseras som spillvärmekälla i bilaga X i det reviderade direktivet om energieffektivitet ((EU) 2023/1791).

Tillgång till och information om energideklarerade byggnader

Energiföretagen tillstyrker att även den kommunala energi- och klimatrådgivningen får direktåtkomst till energideklarationsregistret, vilket gör att deras rådgivningsroll kan stärkas. Vi tillstyrker även att Boverket ska publicera information om andelen byggnader i byggnadsbeståndet som har giltig energideklaration på sin webbplats, vilket underlättar uppföljningen av utvecklingen gällande energiprestanda i bebyggelsen.

Regler om energirenoveringsplaner

Energiföretagen tillstyrker att det införs frivilliga regler om energirenoveringsplaner och anser att det föreslagna begreppet "energirenoveringsplan" är ett bättre begrepp än direktivets mer oklara begrepp om "byggnadsrenoveringspass". Vi tillstyrker även att det ska vara möjligt att utfärda energirenoveringsplanen tillsammans med energideklaration och att den utfärdas av certifierade energiexperter. Det är också rimligt att Boverket får i uppdrag att ansvara för utveckling och förvaltning av systemet för energirenoveringsplaner, vilket gör att förvaltningen av systemet kan samordnas med energideklarationerna.

Inspektionskrav

Energiföretagen tillstyrker att det införs förenklade förfaranden för de återkommande inspektionskraven vart tredje respektive vart femte år. Med tanke på att intervallen kortats så pass mycket jämfört med tidigare regler är det angeläget att kraven inte blir för kostsamma och administrativt betungande för fastighetsägarna.

Hållbar mobilitet (Rapport 2025:8)

Generella synpunkter

En successiv utbyggnad av laddinfrastrukturen är avgörande för att klara elektrifieringen av transportsektorn. Tidigt i elektrifieringen var brist på laddinfrastruktur ofta ett hinder för kunderna att välja elfordon. De senaste 2-3 åren har dock laddinfrastrukturen byggts ut i snabb takt, samtidigt som elbilsförsäljningen har tappat takten jämfört med tidigare prognoser. Även om utbyggnaden självklart behöver fortsätta framöver för att möta behoven när transportsektorn elektrifieras finns det nu gott om laddare i hela landet och därmed goda förutsättningar att köra elfordon.

Exakt var och hur mycket laddinfrastruktur som behöver etableras är ofta svårt att definiera i generella termer. Laddbehovet kan variera stort mellan olika typer av platser och transportbehov. Dessutom utvecklas kundernas användande av elfordon och laddinfrastruktur samtidigt som den tekniska utvecklingen på området går framåt i snabb takt. För att inte tvinga fram investeringar i laddinfrastruktur på platser med begränsade laddbehov bör grunden för en samhällsekonomiskt effektiv och ändamålsenlig laddinfrastruktur vara en marknadsbaserad utbyggnad där dimensionering och utformning utgår från det faktiska laddbehovet - det vill säga elbilisters efterfrågan på laddning.

Artikel 14 "Infrastruktur för hållbar mobilitet" i EU-direktivet 2024/1275 om byggnaders energiprestanda (EPBD) innehåller mycket omfattande krav på att förbereda och installera laddinfrastruktur på parkeringsplatser i anslutning till byggnader. Till viss del kan dessa krav vara gynnsamma för transportsektorns elektrifiering, men det finns en stor risk att de kommer leda till investeringar som inte kommer till användning. Detta drabbar de fastighetsägare som tvingas investera i laddinfrastruktur, men det kan även leda till överinvesteringar i elnätet för att klara ett laddeffektbehov som kanske aldrig kommer att behövas.

Självklart behöver Sverige leva upp till EU-direktiv men mot bakgrund av ovan resonemang anser vi att utbyggnadskraven av laddinfrastruktur i EPBD bör införas på en miniminivå. En betydligt bättre väg framåt är den grundprincip som lyfts fram i EPBD artikel 14.8 (men som inte tas upp i Boverkets rapport) i form av "Right to charge" där fokus ligger på att *röja hinder* för den som vill installera laddinfrastruktur – i stället för ställa *tvingande krav* på att laddinfrastruktur måste installeras.

Specifika synpunkter

Rätt att enbart inkludera parkeringsplatser i byggnaden

Energiföretagen tillstyrker Boverkets förslag om att de tillkommande retroaktiva kraven för lokalbyggnader enbart bör omfatta parkeringsplatser i byggnaden. Om kraven även skulle gälla för parkeringsplatser i anslutning till byggnaden skulle antalet parkeringsplatser som träffas av kraven öka kraftigt - med orimliga investeringskrav på fastighetsägare som följd.

Behov av informationsinsatser

I januari 2025 infördes krav om att parkeringsplatser med över 20 platser måste ha minst en laddpunkt. Erfarenheter från detta införande visar att många fastighetsägare, trots Boverkets informationsinsatser, inte kände till kraven vilket skapade oro och stress hos aktörerna, bland annat hos ideella föreningar innan undantaget kom på plats. Inför kommande krav blir det viktigt att utvärdera vilka informationsinsatser som behövs för att nå ut med informationen till olika kategorier av fastighetsägare och andra berörda i god tid.

Inspel till kommande föreskriftsarbete

Energiföretagen tillstyrker Boverkets förslag om att införa de mer detaljerade och tekniska kraven om hållbar mobilitet i föreskrifter i stället för i förordning. Energiföretagen, tillsammans med våra medlemmar, bidrar gärna i det kommande föreskriftsarbetet genom att ge branschens syn på kravutformningar etc. För vissa av funktionskraven är det viktigt att den svenska implementering hamnar rätt och inte driver upp kostnaderna för aktörerna, det gäller bland annat följande krav i EPBD:

- Kravuppfyllnad för laddinfrastruktur på angränsande bilparkeringar till en byggnad bör kunna inkludera existerande, eller planerad, publik laddning som annan laddoperatör tillhandahåller
- Artikel 14.4 där krav på samtidig laddning bör inkludera möjlighet till att minska effektbehovet från elnätet genom exempelvis lastbalansering, stöttning av batterier etc.
- Artikel 14.6 där definitioner på smart och dubbelriktad laddning kan vara otydliga.
- Artikel 14.7 där det kan diskuteras om krav om betallösning för laddning enligt AFIR är relevant för den vanligtvis icke-publika laddinfrastruktur som EPBD avser.

Sara Emanuelsson

Enhetschef Politik och samhälle

Erik Thornström

Ansvarig skatter, styrmedel,
energianvändning och resurseffektivitet